

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaiset, kunnallispolitiikka, kuntavaalit ja kunnalliset luottamustehtävät

Tulokset touko-kesäkuussa 2020 toteutetusta kyselystä,
vastaajina runsaat 10 000 kuntalaista 43 tutkimuskunnassa.

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, Kuntaliitto, 3.9.2020

@M_PekolaSjoblom

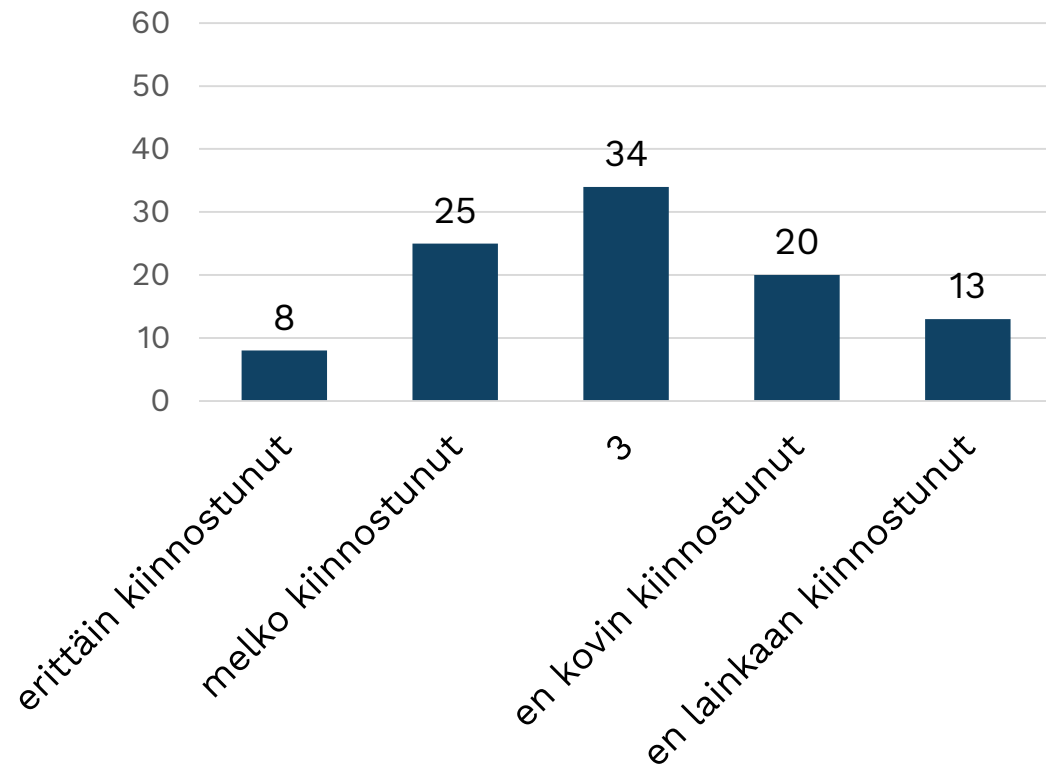

Kuntalaistutkimus 2020:

Kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

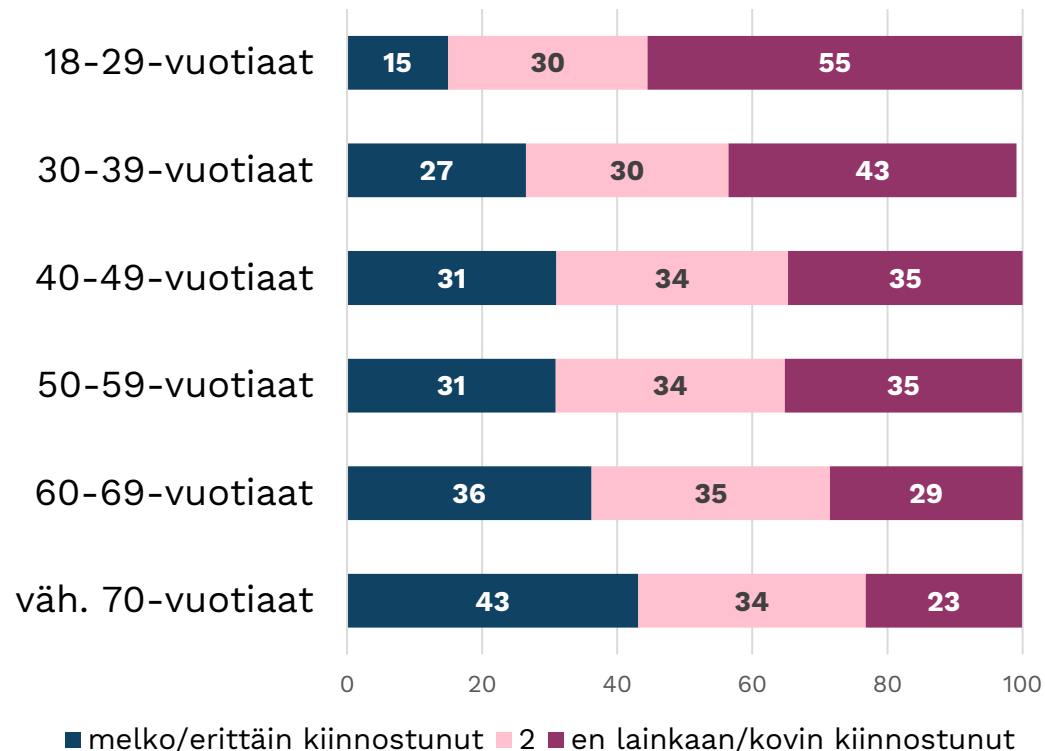
(% vastanneista, N=10423)

Kysymys kiinnostuksesta oman kunnan kuntapolitiikka jakaa kuntalaisten mielipiteet

- Kolmannes (33 %) on jonkin verran tai erittäin kiinnostunut,
- Kolmannes (33 %) ei ole kovin tai ei lainkaan kiinnostunut,
- Kolmannes (34 %) suhtautuu neutraalisti oman kunnan kuntapolitiikkaan.

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta (vastausten %-jakaumat ikäluokittain tarkasteltuna, N=10420)

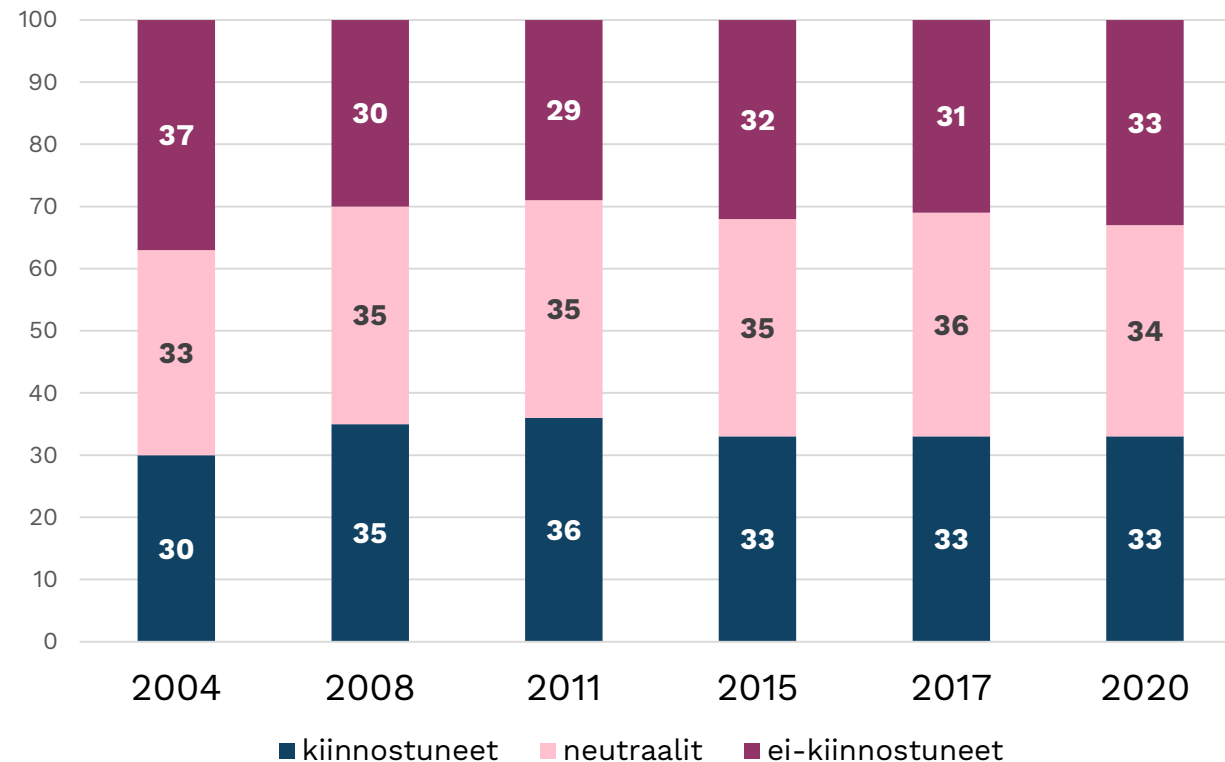

Kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta vaihtelee eri ikäluokissa.

- 18-29 –vuotiaista kuntalaisista vain 15 % on jonkin verran tai erittäin kiinnostunut kuntapolitiikasta
- Vähintään 70-vuotiaat ovat eniten kiinnostuneita kuntapolitiikasta
- Mielenpiteet jakaantuvat voimakkaimmin 40-49- ja 50-59 –vuotiaiden ikäluokissa.

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta ajanjaksolla 2004 - 2020

(vastausten %-jakaumat, N-2020 = 10 420)

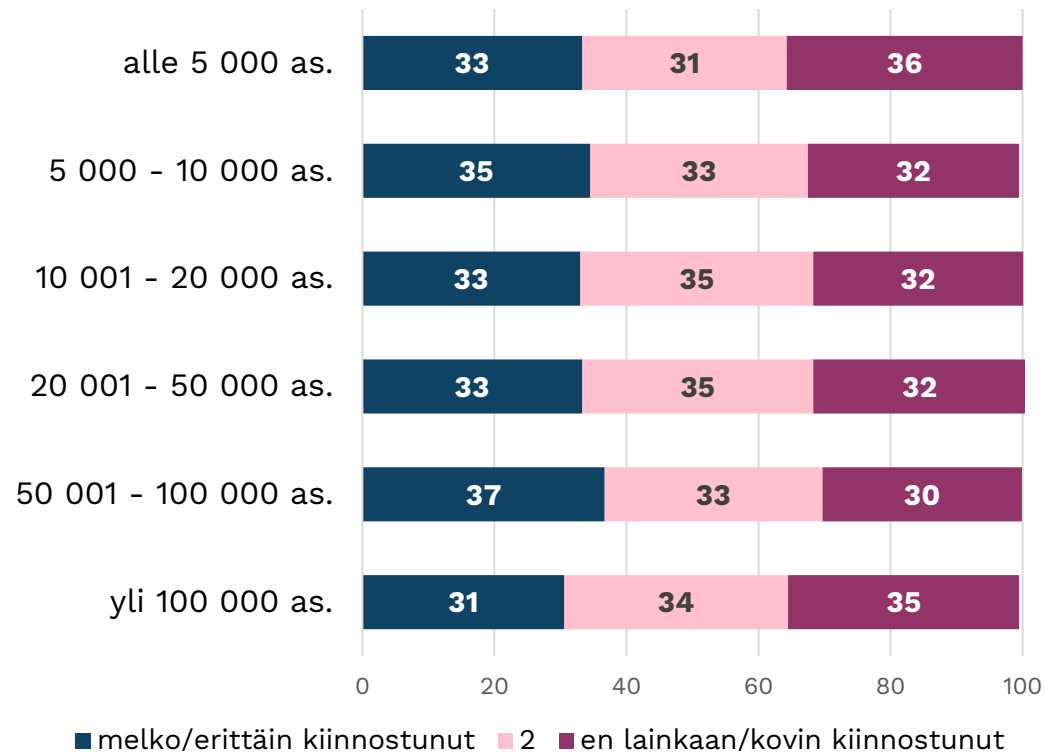
- Kuntapolitiikka on kaikkina tarkasteluvuosina jakanut kuntalaisten mielipiteet.
- Kiinnostuksessa oman kunnan kuntapolitiikkaan vain vähäistä ajallista vaihtelua.
- Kiinnostusta selittävät monet kuntalaisen yksilöominaisuudet, erityisesti ammattiasema, koulutus ja ikä.

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta vaihtelee yksilöominaisuuksien mukaan

- **Ammattiasema:** Johtavassa asemassa olevat kiinnostuneimpia, opiskelijat vähiten kiinnostuneita. (48% vs. 20%)
- **Koulutus:** Yliopistotutkinnon suorittaneet kiinnostuneimpia, ylioppilas-/ammattikoulukoulutuksen omaavat vähiten kiinnostuneita (44% vs. 26%)
- **Ikäluokka:** Vähintään 70-vuotiaat ovat kiinnostuneimpia, 18-29-vuotiaat vähiten kiinnostuneita. (43% vs. 15%)
- **Sukupuoli:** Miehet kiinnostuneempia kuin naiset (36% vs. 31% kiinnostuneita)
- **Asuinaika kunnassa:** Yli 20v asuneet kiinnostuneimpia, 1-2 vuotta asuneet vähiten kiinnostuneita. (37% vs. 20%)
- **Nykyinen perhemuoto:** Kahden tai useamman aikuisen aikuistaloudessa asuvat kiinnostuneimpia, alaikäisen lapsen/lasten yksinhuoltaja vähiten kiinnostunut. (36% vs. 27%)
- **Nykyinen työnantaja:** Kunnassa, kuntayhtymässä tai kuntayhtiössä työskentelevät hieman muita enemmän ja yksityisen yrityksen palveluksessa olevat ja yksityisyrittäjät hieman muita vähemmän kiinnostuneita. (33% vs. 29%)
- **Kodin sijainti kunnassa:** Kunnan keskustassa asuvat hieman kiinnostuneempia kuin haja-asutusalueella asuvat (35% vs. 32%)
- **Äidinkieli:** ei merkitsevää eroa kieliryhmien välillä (33,4% vs. 32,5%)

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

(vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N=10420)

Kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta ei juurikaan ole kuntakokokysymys.

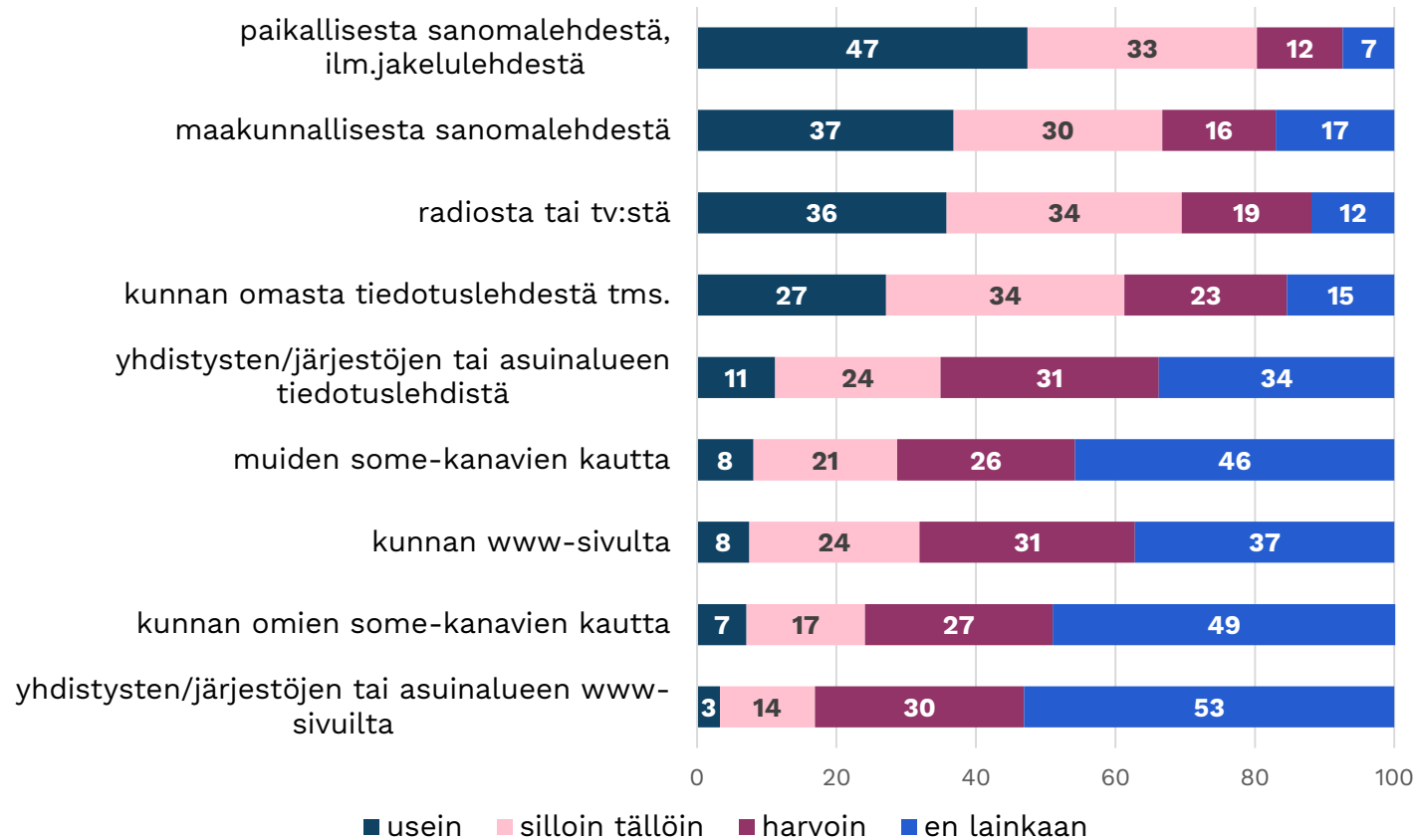
- Ainoastaan alle 5 000 ja yli 100 000 asukkaan kunnissa kuntapolitiikasta kiinnostuneita on enemmän kuin vain vähän kiinnostuneita.
- 50 001 – 100 000 asukkaan kunnissa on eniten niitä, jotka eivät ole kovin tai ei lainkaan kiinnostuneita oman kuntansa kuntapolitiikasta.

Kuntalaistutkimus 2020:

**Kunnan toiminnan ja päätöksenteon
seuraaminen erilaisten kanavien
välityksellä**

Kuntalaiset kunnan toiminnan ja päätöksenteon seuraajina erilaisten kanavien kautta 2020

(vastausten %-jakaumat, N= 10 153 – 10 539)

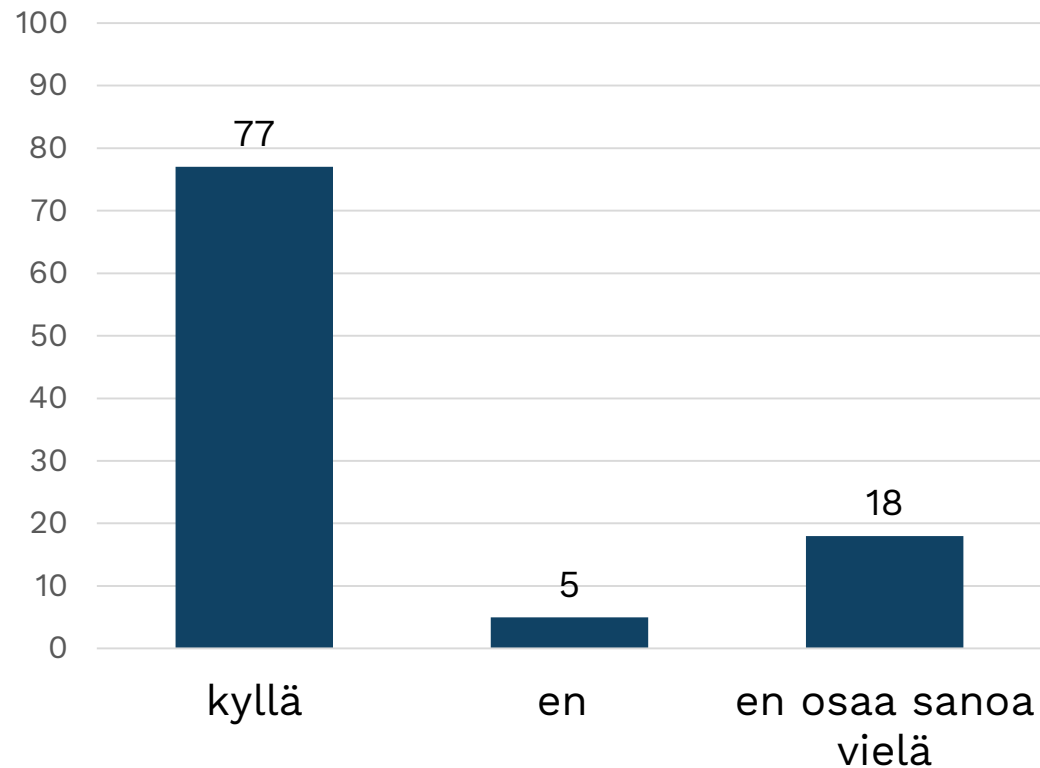
- Kunnan toiminnan ja päätöksenteon seuraaminen kiinnostaa enemmän kuin kuntapolitiikka sinänsä.
- Oman kunnan asioita seurataan yleisimmin paikallislehtien ja ilmaisjakelulehtien välityksellä.

Kuntalaistutkimus 2020:

Äänestysaikeet kevään 2021 kuntavaaleissa

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2021

kuntavaaleissa. (% vastanneista, N=10 730)

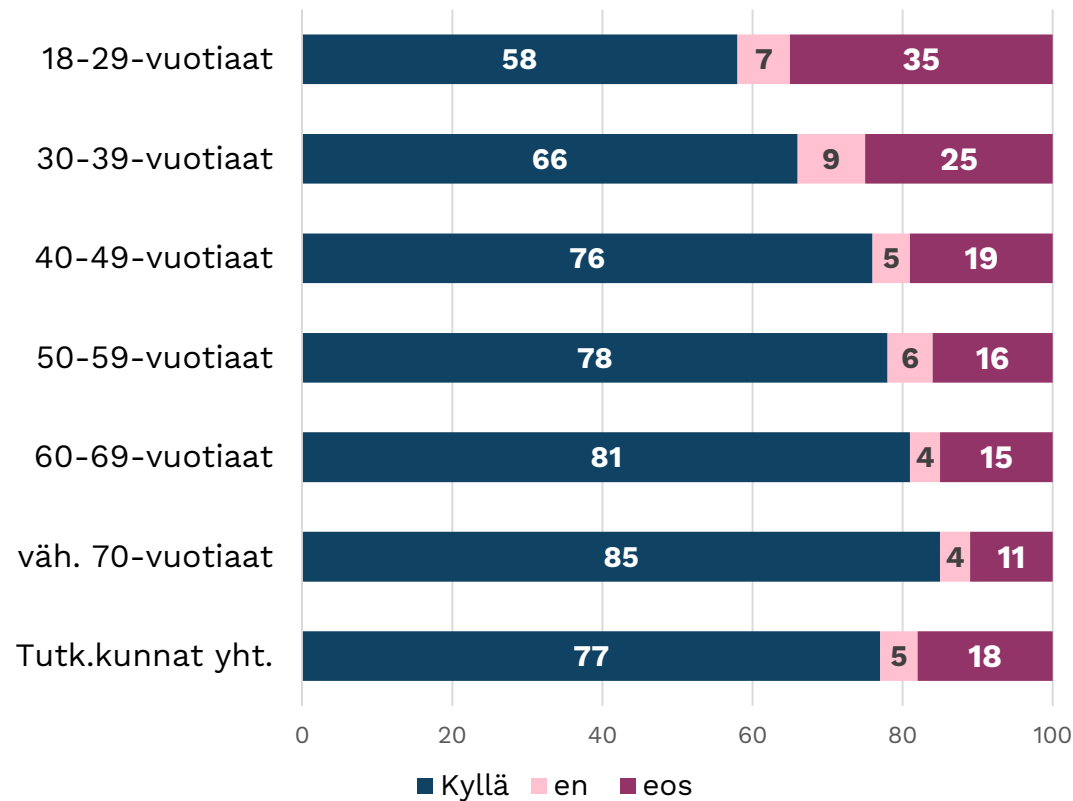

Useampi kuin kolme neljästä kyselyyn vastanneesta kuntalaisesta aikoo äänestää kuntavaaleissa 2021.

- Ainoastaan 5 prosenttia vastanneista ilmoitti ettei aio äänestää
- Lähes joka viides ei ottanut vielä kantaa kysymykseen.
- Kevään 2017 kuntalaiskyselyssä kuntavaaleissa 2017 äänestää aikovien osuus 81 %, epävarmojen 13 % ja äänestämättä jättävien 6 %. Ero selittyy ainakin osin kyselyn ajankohdasta suhteessa vaalien ajankohtaan.

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2021

kuntavaaleissa. (% vastanneista ikäluokittain tarkasteltuna, N=10 730)

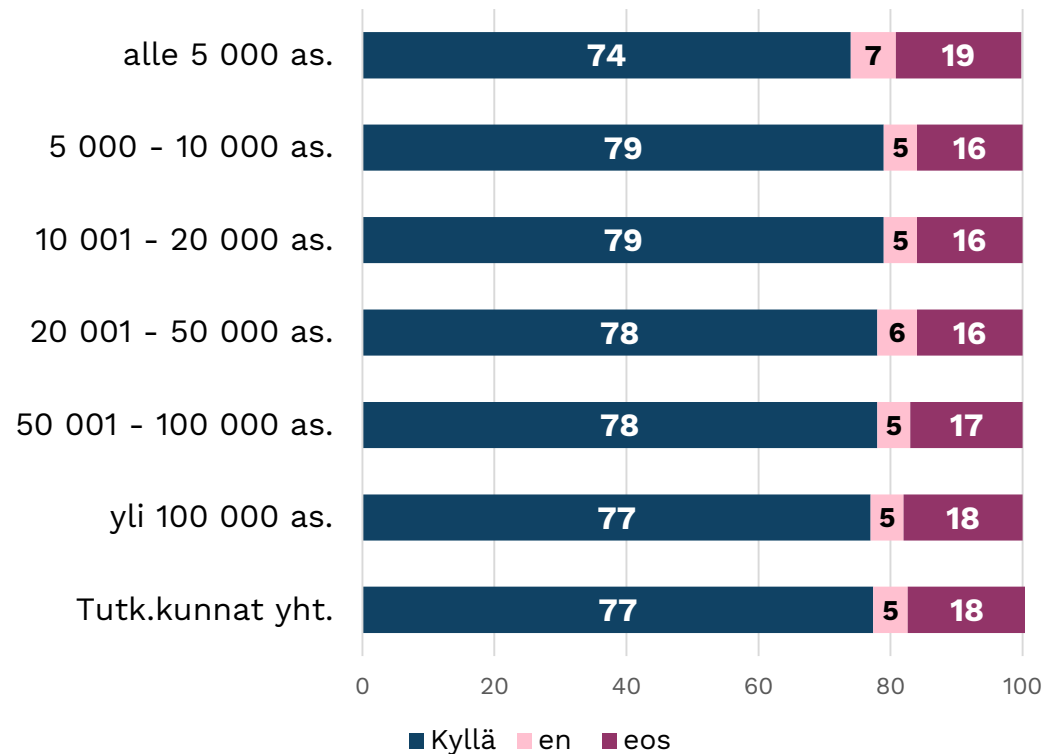
Kuntalaisten enemmistö kaikissa ikäluokissa ilmoitti aikovansa äänestää kuntavaaleissa 2021.

- 18-29 -vuotiaista yli puolet aikoo äänestää, mutta joka viides ei osaa sanoa äänestääkö.
- Vanhimmasta ikäluokasta peräti 85 prosenttia aikoo äänestää kuntavaaleissa.

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2021

kuntavaaleissa. (% vastanneista kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N=10 730)

Kolme neljästä kuntalaisesta kaikissa kuntakokoluokissa aikoo äänestää kuntavaaleissa 2021.

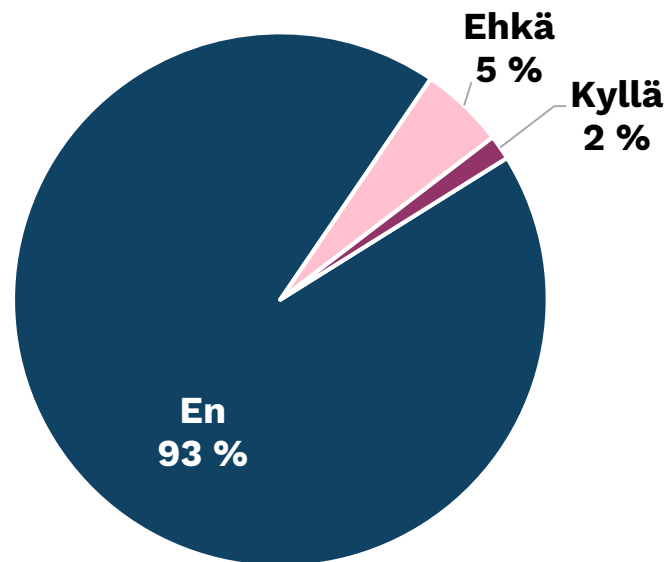
- Kuntavaaleissa äänestää aikovien osuudet vaihtelevat alle 5 000 asukkaan kuntien 74 prosentista 5 000 – 20 000 asukkaan kuntien 79 prosenttiin.

Kuntalaistutkimus 2020:

**Jonkin puolueen tai ryhmittymän
ehdokkaaksi asettuminen kevään 2021
kuntavaaleissa**

Kuntalaistutkimus 2020:

Voisiko harkita asettumista jonkin puolueen tai ryhmittymän ehdokkaaksi kevään 2021 kuntavaaleissa. (% vastanneista, N=10 757)

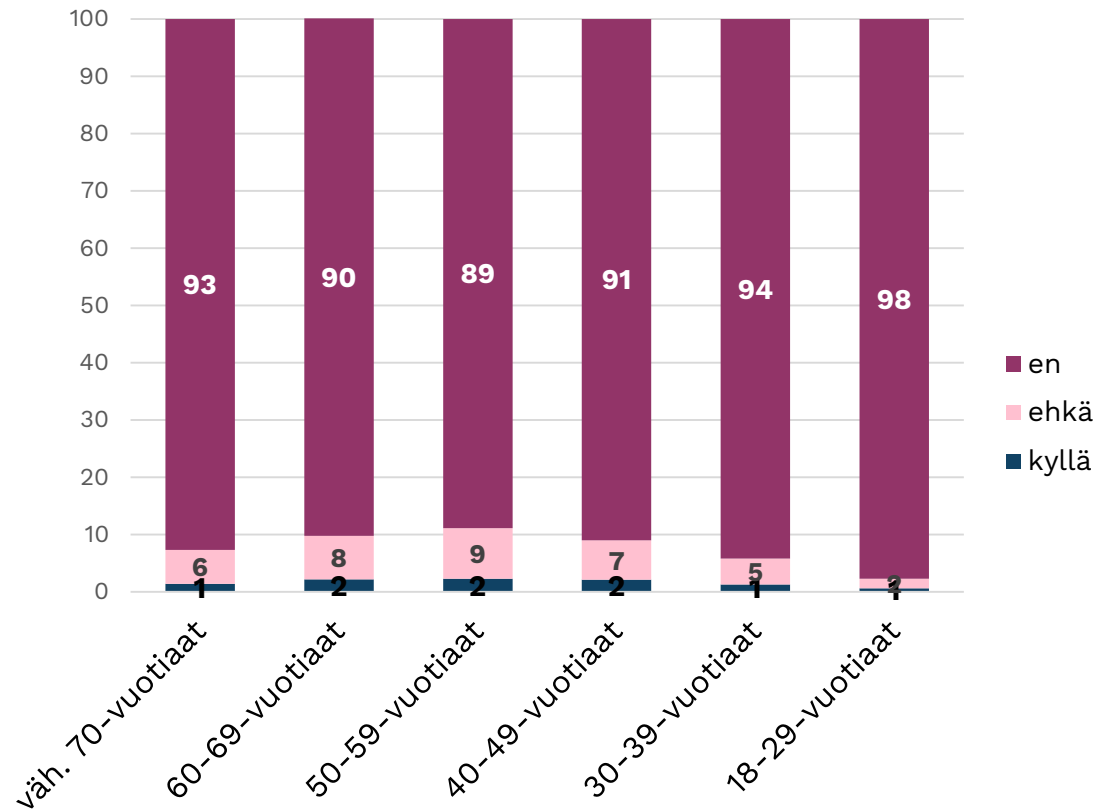

Valtaosa ei halukas asettumaan ehdokkaaksi kuntavaaleissa 2021.

- Halukkaita 2 % kyselyyn vastanneista kuntalaisista
- Ehkä-vastausten osuus (5 %) viestii pienestä ehdokaspotentiaalista.

Kuntalaistutkimus 2020:

Voisiko harkita asettumista jonkin puolueen tai ryhmittymän ehdokkaaksi kevään 2021 kuntavaaleissa. (% vastanneista ikäluokittain, N=10 757)

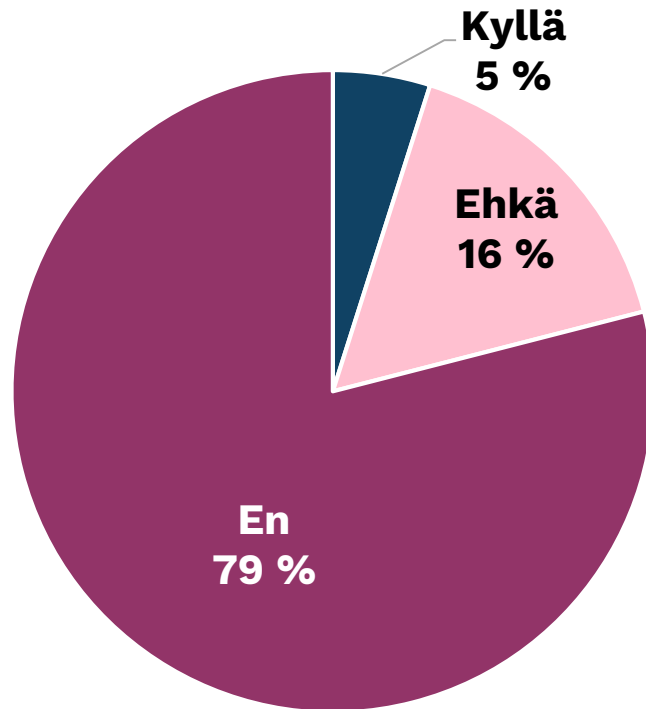
Kaikissa ikäluokissa valtaosa ei halukas asettumaan ehdokkaaksi.

- Eniten ns. piilopotentiaalia 50-59 –vuotiaiden ikäryhmässä.
- Nuorimmassa, 18-29 –vuotiaiden ikäluokassa vähiten halukkuutta ehdokkuuteen.

Kuntalaistutkimus 2020:

**Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan
tarjottava kunnallinen luottamustehtävä**

Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan tarjottava kunnallinen luottamustehtävä. (% vastanneista, N=10 749)

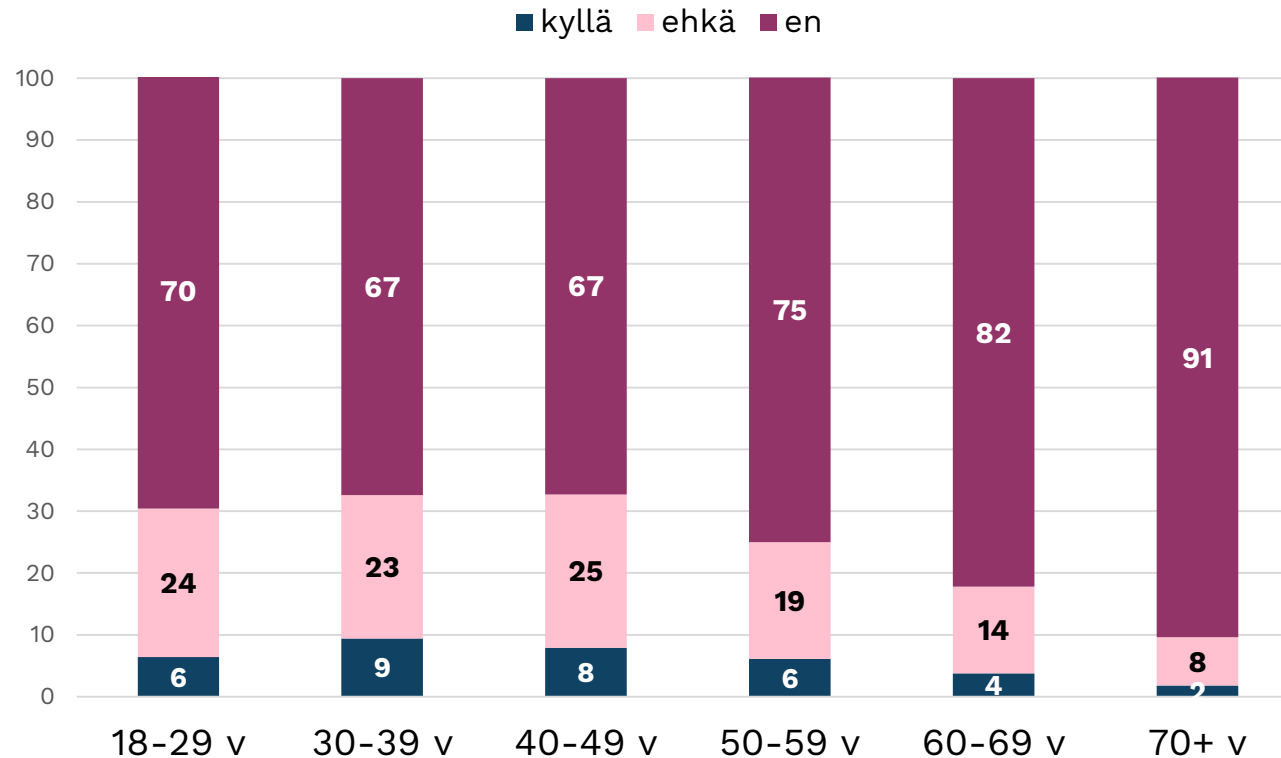

- Joka viides olisi halukas vähintään harkitsemaan kunnallista luottamustehtävää, mikäli sitä hänelle tarjottaisiin.
(kyllä: 5 % ja ehkä: 16 %)
- Halukkuus kunnalliseen luottamustehtävään on selvästi suurempaa kuin halukkuus asettua ehdolle kuntavaaleissa
(kyllä: 2 % ja ehkä: 5 %).

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan tarjottava kunnallinen luottamustehtävä.

(% vastanneista ikäluokittain, N=10 749)

Eniten mahdollista halukkuutta kunnalliseen luottamustehtävään on 30-39 – ja 40-49 –vuotiaiden ikäryhmissä. Näissä ryhmissä lähes joka kolmas voisi harkita luottamustehtävää.

Myös alle 30-vuotiaiden keskuudessa on selvää potentiaalia luottamustehtäviin, vaikka hyvin harva on valmis harkitsemaan kuntavaaliehdokkuutta.

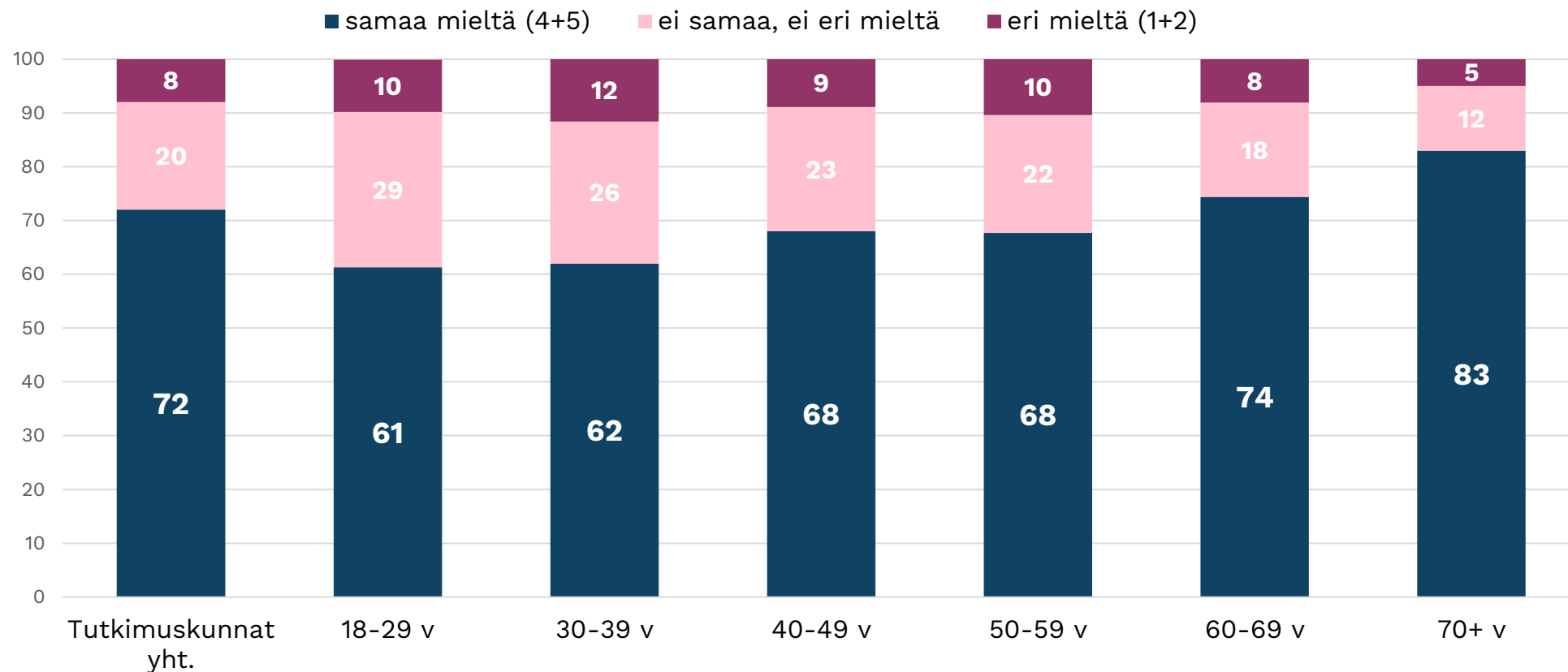
Kuntalaistutkimus 2020:

**Kuntalaisten mielipiteet kuntavaaleissa
äänestämisestä tärkeimpänä keinona
vaikuttaa oman kunnan asioihin**

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestämisen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”.

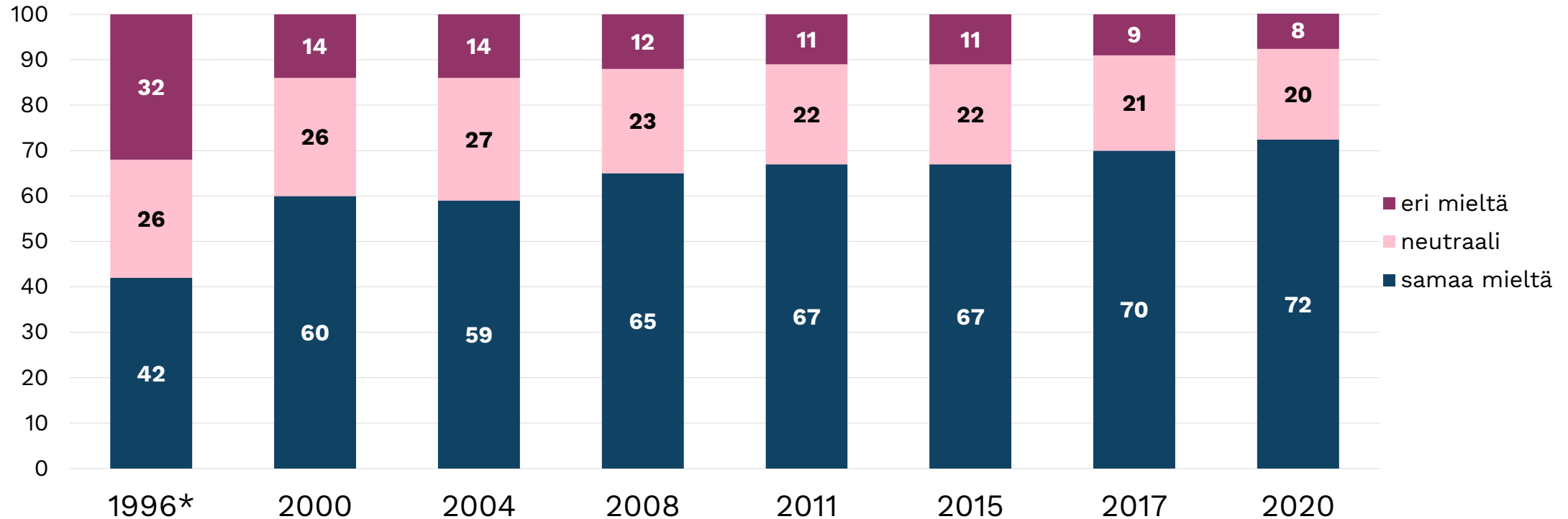
(% vastanneista ikäluokittain, N=10 749)

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestäminen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”.

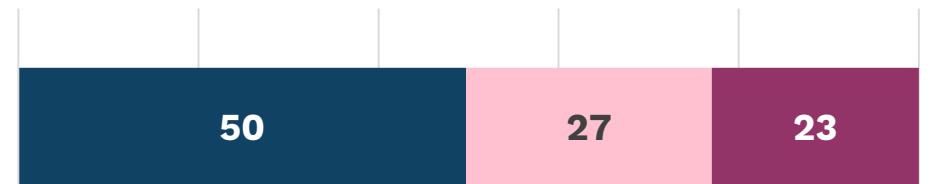
Vastausten %-jakaumat 1996-2020. (N-2020 = 10 749)

*Kysymysmuotoilu vuonna 1996: ”...ainut keino vaikuttaa...”

Kuntalaisten mielipiteet kunnalliseen päätöksentekoon liittyvistä väittämistä. (% vastanneista, N=10 749)

Tärkeimmistä asioista päätettäessä tulisi järjestää kunnallinen kansanäänestys.

Kuntavaaleissa tulisi voida äänestää internetin välityksellä.

Kuntavaalien äänestysikäraja tulisi laskea 18 vuodesta 16 vuoteen.

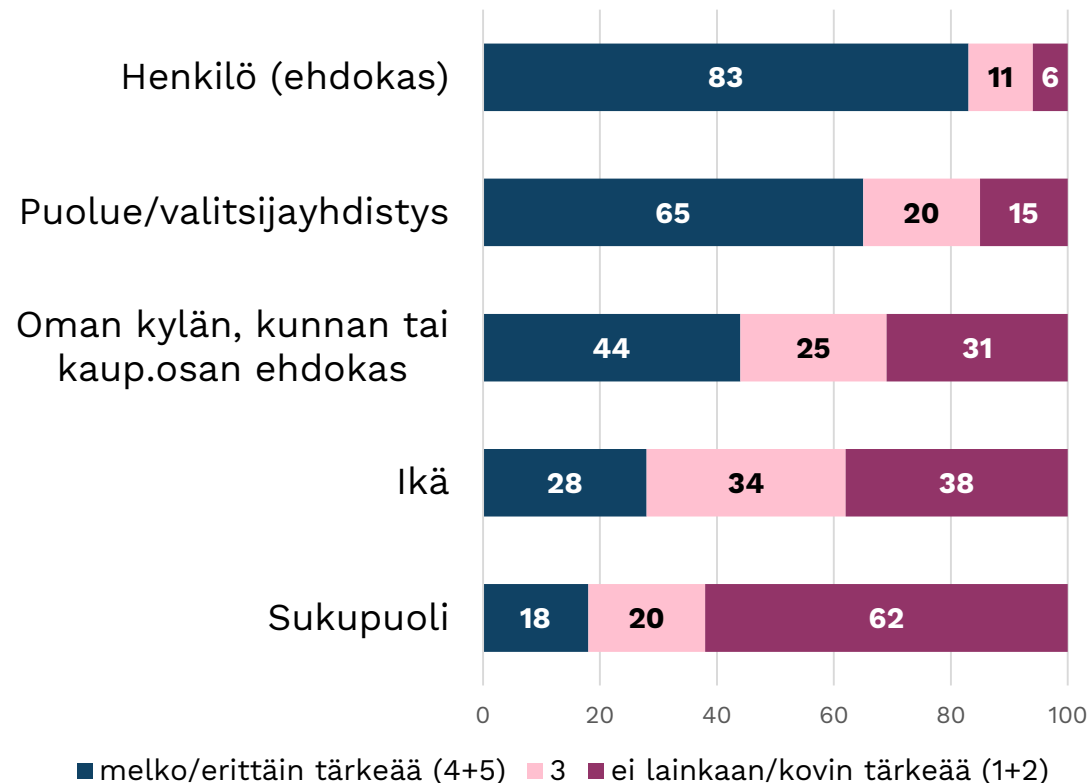

■ samaa mieltä (4+5) ■ ei samaa, ei eri mieltä ■ eri mieltä (1+2)

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten mielipiteet eri tekijöiden tärkeydestä kuntavaaleissa äänestäessä

Kuntalaisten mielipiteet eri tekijöiden tärkeydestä kuntavaaleissa äänestäessä

- **Henkilö (ehdokas) ylivoimaisesti tärkein tekijä kuntalaisen äänestäessä kuntavaaleissa.**
- Kaksi kolmesta pitää puoluetta tai valitsijayhdistystä tärkeänä tekijänä.
- Useampi kuin neljä kymmenestä korostaa oman kylän, kunnan- tai kaupunginosan ehdokkaan tärkeyttä.
- Selvän enemmistön mielestä sukupuoli ei ole tärkeä tekijä äänestäessään kuntavaaleissa.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025